

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Ogla-
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Hajaši

Na Japonskem je v nedeljo zmagala demokracija. V borbi med vlado generala Hajašija kot eksponenta umerjenega krila vojaške stranke in japonskim parlamentarizmom je zmagal parlamentarizem. Najmočnejši stranki liberalna Minseito in konservativna Sejukaj sta v glavni ohranili svojo moč in svoje postojanje in je zelo značilno, da se je zlasti v mestih močno uveljavila levica, ki zagovarja tesno sodelovanje z Moskvjo. — Res je sicer, da ni mogoče spoznati ter ugotoviti, kdo na Japonskem dejanski vlada, saj nista niti mikado in niti parlament tista činitelja, ki bi bila odločilna v japonskem političnem življenju. Situacija je pač ta, da je vlada generala Hajašija doživela pri nedeljskih volitvah občuten poraz, da je sedaj obtežena z okrnjenim prestižem in da je preko vladnih strank Tohokai, Šovakai in nacionalne lige, ki so pripravljene podpirati vlado generala Hajašija, dobila pičlih 24 + 20 + 9 sedežev v parlamentu. Po pojmihi zapadne demokracije bi morala Hajašijeva vlada odstopiti.

Je pa še druga možnost, to je da išče stikov in sporazuma s parlamentarno večino. Zdi se, da se bo general Hajaši skušal pobotati s parlamentarno večino, če bo seveda ta pripravljena na kompromis ki naj bi se odražal predvsem v onih zunanjepolit. linijah. Da bo situacija izzorela najbrže v tej smeri, kažejo nekatere zanimive angleške informacije, ki zatrjujejo, da je japonska vojaška moč doživela v zadnjem času napram že precej dobro oboroženim Kitajcem znatne neuspehe, kar predstavlja vodo na milin umerjenejšim smerem po večinskih parlamentarnih strankah forsirane zunanje politike, tako da se čujejo glasovi o pomirjenju s Kitajsko, ki pripade ob mirni, gospodarsko industrijski penetraciji v pretežnem delu itak interesni sferi japonkega kapitala, na drugi strani pa o približanju zapadnim evropskim silam, zlasti Veliki Britaniji, katere silno oboroževanje je povzročilo v japonskih krogih veliki respekt pred Veliko Britanijo. S tem bi se seveda precej skrčil pomen nemško japonskega protiboljševiškega bloka.

Po zanesljivih informacijah so se prvi razgovori med Veliko Britanijo in Japonsko že pričeli in sicer preko japonskega poslaštva v Londonu. Kakor se zdi, hoče Japonška sama dati pobudo za zblizanje z Londonom iz nujnosti okoliščin, v katerih se je Japonška znašla v odnosu do Kitajske in drugih velesil, ki so prizadete na področjih, ki so v dotikališču z japonskimi imperialnimi težnjami. Po informacijah dobro poučenega »Sunday Timesa« bi obsegal japonsko angleški dogovor sledeče točke:

1. Japonsko jamstvo teritorialne in politične neodvisnosti Kitajske. 2. Angleško priznanje posebnih gospodarskih in strateških interesov Japonske na severnem Kitajskem, pri čemer bi se utegnili morebiti vzeti v poštev tudi ureditev vprašanja priznanja japonske osvojitve Mandžurije, da bi Japonška tega vprašanja ne forsirala za vsako ceno. 3. Posojila Kitajski, ki naj bi jih dali angleški, japonski ameriški in francoski konzorciji. 4. Ustvarjanje prijateljskega razporedenja med prednjo Kitajsko in Japonsko s poglobljanjem kulturnih vezi.

V londonskih krogih ne bi bili odklonilni napram tem japonskim pobudam, ako bi bilo dano jamstvo, da soglašajo s to preusmeritvijo japonske zunanje politike tudi eksponenti najskrajnejše japonske vojaške struje. Gotovo pa je tudi, da se London ne bo odločil k tem pogajanjem

Razpoke na osiščih Rim-Berlin, Dunaj-Pešta

Schuschnigg posredovalec med Pešto in Prago

PARIZ, 5. maja. V tukajšnjih krogih se doznava silno zanimive informacije glede razpok, ki nastajajo med dvoezvo velesil Italijo in Nemčijo na eni strani ter dvoezvo Avstrijo in Madžarsko na drugi strani. Več kakor jasno je, da pomeni obisk zveznega prezidenta Miklasa v Budimpešti potrditev oblikujoče se skupne brambne zveze Avstrije in Madžarske proti penetraciji hitlerjevstva in proti temu, da bi bili Avstrija in Madžarska samo obešek na rimsko berlinski osi. Ni namreč nobena tajnost, da hoče Schuschnigg, ki je z Miklasom prispel v Pešto, okrepiti svoj položaj v objemu osi Rim-Berlin z izgradnjo sodelovanja s Češkoslovaško in Madžarsko. Dr. Schuschnigg posreduje namreč med Budimpešto in Prago, kar pod Gömbösom ne bilo nikdar mogoče, kar pa je pod Daranyem ob vedno večjem sodelovanju Tiborja Eckhardta v madžarski politiki načelno mogoče. Danes je že gotovo, da se bo Miklas ob priliki svojega poseta v Češkoslovaški, kjer slavi gimnazija, na kateri je svojčas služboval kot profesor, svojo 50. letnico, sestal s prezidentom dr. Benešem. Na drugi strani pojde tajnik zunanjega ministrstva Guido Schmidt na kronanje v London in se bo zatem ustavil v Parizu. Ob tej priliki bosta po informacijah Francija in Anglija ponovili svojo izjavo o avstrijski neodvisnosti, to je izjavo, ki bi v danem položaju popravila odporni položaj Schuschnigga napram pritisku Berlina, podkrepljenem s pritiskom iz Rima. Vse te poteze kažejo, da se Avstrija in Madžarska odmikata od osiščia Rim - Berlin, saj zadržujeta Avstrija in Madžarska, da sicer vztrajata v okviru rimskih protokolov, da pa imata v mislih vsebino teh protokolov ob času podpisa pred tremi leti, ko ni bilo niti sledu o tem, da bi Avstrija in Madžarska morali postati izhodišče in prehajališče nemške penetracije proti vzhodu in jugovzhodu.

400 procesov proti nemškim duhovnikom in redovnikom

RIM, 5. maja. Havas poroča: Vatikan je izročil nemškemu poslaniku von Stuhlu noto, v kateri odgovarja na noto rajhovske vlade v zvezi z papeževo encikliko o položaju katoličanov v Nemčiji.

BERLIN, 5. maja. Kazenska akcija proti katoliškim samostanom v Nemčiji zavzema iz dneva v dan vse večje oblike. Aretacije se nadaljujejo, tako da je doslej zaprtih okoli 1100 članov raznih samostanov radi obtožbe seksualnih deliktov. Uvedenih je okoli 400 procesov, s katerimi bodo sodišča zaposlena neprekinjeno do blize zime. Kakor se zdj hočejo vplesti v procese tudi škofje in tako vršiti na nje pritisk. Tako je bil, kakor znano, pozvan kot priča v procesu proti redovnikom iz Waldbreitbacha škof dr. Albert Stohr iz Mainza. Škof se je sicer odzval pozivu, je pa odrekel pred sodiščem vsako pričevanje. Nasprotno pa je sodišče našlo pričo v osebi nekega patra, ki je pred sodiščem obtožil škofa

iz Mainza, da je skušal zabrisati dogodek v samostanu v Bernstadtu in da je storil vse primerne korake, da bi otežkočil potek preiskave. Državni tožilec ni napadel samo škofa iz Mainza, ampak tudi škofa iz Trierja, ki ni hotel izročiti preiskovalnim oblastvom samostanskih spisov. Škofovo preprečevanje, da ho odpuščenih 8 redovnikov radi nemoralnih dejanj, je v smislu izvajanja državnege tožila ostalo brez vsake vrednosti, ker se je pozneje izkazalo, da so ti redovniki našli zatočišča v drugih samostanjih izven nemških mejah. Značilno je, da se slični procesi pričenjajo sedaj tudi na Bavarskem. Tako je bil v Bambergu obsojen neki katoliški duhovnik radi nemoralnih in deviznih prestopkov na 2 leti ječe in denarno kazen. Istočasno je sodišče v Arnbergu na westfalskem obsojilo nekega župnika radi sličnih deliktov na 3 leta zapora.

Koncentracija francoskih vojnih sil ob meji Španskega Maroka

PARIZ, 5. maja. »Republique« poroča, da se je rabatski sultan odločil, da odpotuje v špansko maroško zono, da pred vsem svetu dokumentira svojo suvereno

pravo. V zvezi s tem se zbirajo v bližini španske maroške zone močne francoske vojaške sile.

Francoski in angleški topovi čakajo

LONDON, 5. maja. Iz tukajšnjih krogov se doznava, da sta London in Pariz odgovorila na Francove grožnje radi evakuacije bilbajskih žena in otrok, da bosta London in Pariz preprečila s po-

možjo svojih topov ob zalivu Bilbao, če bi se od strani Franca skušala izvesti kakšna protiakcija. Za London in Pariz je situacija jasna in sedaj je na generalu Francu, če naj pri tem ostane.

brez predhodnega pristanka ameriških in francoskih državnikov ter brez predhodnih posvetovanj z Newyorkom in Parizom.

Povsem jasna slika politike generala

Hajašija pa se bo razodela šele ob trenutku, ko si bosta stala nasproti novi japonski parlament in Hajašijeva vlada. Tudi se bo tedaj videlo, ali prevladuje v Hajašiju program ali taktika.

Djurjev dan

Jurjev in Vidov dan sta dneva, ki ostaneta pomebna v zgodovini jugoslovenskega naroda. Usodepolna bitka na Kosovem polju dne 28. junija 1389. je pokopala svobodo srbskemu narodu in pričinja s tem dnem petstoletno suženjstvo. Spomin na ta strahoten dan je ostal živ vsa stoletja. Leto za letom se je narod spominjal posebno na ta dan nesrečne vojne, ki jih je oropala svoboda, to je največjega, kar more narod imeti. Leto za letom se je obnavljal spomin na svobodo, leto za letom je na ta dan ves narod očito in pritaeno izpovedoval, da se hoče boriti za svobodo, dokler ne bo maščevano Kosovo. Vstajali so v narodu heroji, ki so si nadejali, da se hočejo boriti, dokler se ne uresniči njih želje. Hrepenenje po svobodi je bila tista gonilna sila, ki je potisnila mladim in starim puške v roke, da so odhajali na Jurjev dan v gore in se borili za njo. Svobodoljubje je bilo pri naših bratih Srbih tako veliko, da so se odpovedali vsemu, udobnemu življenju, rodbini in domačiji. Jurjev dan, ko je ozelenil gozd, ki je dajal hajdukom varno zavetje, je bil dan ločitve junakov od svojcev, od žene, dece in staršev. Čete so se zbirale, hitele v gore, da nadaljujejo borbo proti Turčinom. V gorah, v razsežnih gozdovih, so se skrivali, vodili svoje poveljnike-harambaše, sklepali o novih podvigih. Vršili so se krvavi spopadi, tekla je kri, padali so junaki. Da, junaki so padali, kajti vsak se je zavedal, da ga prej ali slej čaka smrt. Na njih mesta so stopali novi borci. Narod je krvavel, se boril, s svojimi prsmi se je branil pred pohodi Turkov.

Na Jurjev dan so odhajali v borbo. Na jesen, ko je prvi sneg pričel beliti vrhove, so se vračali, a le nekateri. Marsikateri, ki se je poslovil od rodbine, se jeseni ni več vrnil. Tovariši so sporočili domačim lakonsko vest: Padel je! Sin je stisnil pest, zaškripal z zobmi, sklenil krvno osveto. Ko je prišel čas, je tudi on sledil očetu. Duh četašev še živi danes v naši vojski. Jurjev dan nas spominja žalostne preteklosti in slavnih borb za našo svobodo.

Občinske volitve

bodo dne 6. junija v 17 občinah dravske banovine, med drugim na Pragerskem, v Hočah, v Mislinji, Beltincih, Bogojini, Dobrovniku, Lendavi, Genterovcih in Poljani.

Spremembe pri »Politiki«

»Politika« je odpovedala sodelovanje bivšemu berlinskemu poslaniku in zunanjepolitичnemu referentu g. Živojinu Balugdžiću in nekaterim drugim urednikom. Spremembe so zbudile v beograjski javnosti veliko pozornost. Politika je imela doslej, kakor znano, tesne zveze z vodstvom beograjske združene opozicije. —

KAJ PA TO.

»Del. politika« piše: »General Franco je uvedel fašistični pozdrav. General Franco v Španiji je sedaj sam potrdil z uvedbo fašističnega pozdrava, kakšen je njegov namen in kakšen načrt ima njegova akcija. Naši klerikalci ga pa še vedno povečujejo kot svojega junaka. — Veš svet ga pozna, pozna njegovo abotno akcijo, naši klerikalci mu pa vijejo lovorjeve vence. Žalostno!«

Dr. E. Mejak, Gornji grad

V spomin junaku Malgaju Franju † 6. maja 1919

Pred dobrimi 18 leti se je pričela skupnajugoslovenska zgodovina in v tej zavzema slovenski del našega naroda odlično mesto. Avstrijski Nemci, dedni naši sovražniki, so nam po polomu Avstro-Ogrske osporavali severne dele naše zemlje in tako je prišlo do koroških osvobodilnih bojov, s katerimi je ime Malgaj najtesneje združeno. Kar je bil za Maribor in Štajersko sploh naš prezasluzni general Rudolf Maister, to je bil za Korotan Malgaj Franjo.

Bilo je v onih dneh, ko smo se, popolnoma izčrpani, vrnili iz svetovne vojne zopet nazaj v domovino, kjer se je med nepopisnim veseljem ravnokar porodila Jugoslavija. Iz bojnih poljan vračajoče se svoje sinove je klicala mlada država, da ji pomagajo zagospodovati v vsej njeni zemlji, vzdržati mir in red v njej. Maloštevni so bili oni, ki so pozabili takrat na vse trpljenje svetovne vojne in se, mesto, da hite domov k svojcem, odzvali pozivu matere-domovine. Prisegajoči zvestobo lastnemu svojemu narodu smo v svetem navdušenju prijeli za orožje in hiteli na branik prave naše domovine Jugoslavije.

Cilj: Gosposvetsko polje.

Takrat je zbral krog sebe Malgaj Franjo svoje četnike, da zasede Korotan, da pomaga uresničiti večstoletne sanje Slovencev in z njimi ostalih jugoslovenskih bratov ter da pridobi Koroško pravemu lastniku. Z maloštevno svojo četo je hitel Malgaj od kraja do kraja po zemlji, kjer se je pred več nego 1300 leti naselil slovenski rod. Cilj, ki si ga je bil stavil naš takratni vodja, je bilo Gosposvetsko polje, kjer si je slovenski kmet samostojno tja do 15. stoletja postavljaj svojega kneza-gospoda. Tega cilja Malgaj sam ni mogel doseči kot koroški borec, kar ga je mučilo do zadnjih ur njegovega življenja.

Hraber, pogumen.

Poročnik Malgaj Franjo je bil samozavešten in do skrajnosti pogumen mož, iskren domoljub, vkoreninjen v domači zemlji, stasit slovenski fant kipečega zdravlja! Bil je poleg Puncerja Srečka nenavadno močna individualnost, kakršnih si je Jugoslavija le mogla želeči od svojem nastanku in nadaljnjem razvoju.

Tajno shajališče.

Malgaj Franjo je bil rojen v kmetški hiši v vasi Šibenik poleg Sv. Jurja pri Celju leta 1894. Izhajal je iz predvojne mlade celjske dijaške generacije, ki je bila v stiku s takrat v Celju službujočim stotnikom Rudolfom Maistrom, ki je celjske študente-poete posečal v tajnem shajališču v »Zvezni tiskarni« in jim pregledal zvezke pesmi.

V Celju so postala Malgaju tla kmalu vroča radi njegovega narodnega udejstvovanja. Bil je prisiljen, da zapusti kot šestolec celjsko gimnazijo ter svoje zveste tovariše, in da odide najprej na gimnazijo v Kranj, nato pa v Pazin. Tu je v »Naprijedu« objavljaj slovenske narodne pesmi in pripovedke iz lastne bo-

gate zbirke ter vzdrževal neprestano zvezo s svojimi celjskimi tovariši.

Vojni vihar je pogljal že jeseni leta 1914. Malgaja, kakor druge njegove tovariše, v avstrijske strelske jarke.

Najpopularnejši slovenski častnik.

Ob razsulu Avstrije pa je hitel Malgaj, ki je srečno ušel vsem vojnim nevarnostim, naglo v Celje, kjer se je kot najpopularnejši slovenski častnik iz bivšega celjskega 87. pešpolka prvi odločil za obrambo slovenskih rojakov na Koroškem. Dne 6. novembra 1918. je bilo sklenjeno, da se nemudoma odpošlje na Koroško dobro oborožena četa za osvoboditev Slovenske Koroške. Nad to četo, ki je štela jedva 40 mož, je prevzel poveljstvo poročnik Malgaj Franjo, v katerega smo imeli takoj spočetka nemajno zaupanje, ki si ga je znal Malgaj na mah pridobiti pri svoji četi s svojim energičnim nastopom in že znanim junaštvom.

Prišedši preko Dravograda v Guštanj, je sprejel tu Malgajevce tamošnji predsednik Narodnega sveta, istotako šentjurski rojak Oset Andrej, pozneje hotelir v Mariboru.

Preki sod v Mežiški dolini.

Malgaj je takoj začel nastopati na Koroškem ne le kot preizkušen častnik, marveč tudi kot organizator in diplomat. Odstavljaj je nemške eksponente z javnih mest, razglasil prek sod za vso Mežiško dolino, sestavil je sezname vseh zavednih občanov v Guštanju, Ljubičah, Mežici in Črni, zaprisegel nove orožnike, prejšnje zagrizence pa interniral, zasedel svinčeni rudnik v Žerjavu (preko 400 vagonov) in ves premog na Lešah ter ukrotil ropajoče rudarje. Velike težave je imel s prehrano, tudi denarja za vojake ni bilo. Pa tudi to vprašanje je Malgaj kmalu rešil. V nekaj dneh je zasedla Malgajeva četa, ki se je medtem pomnožila že z okrog 30. Srbičanci in nekaterimi domačimi na okroglo 300 mož, Mežiško dolino, nato Pliberk 23. novembra in za Pliberkom je Malgaj zavzel 30. novembra Velikovec, ki ga je po pordnevnih praskah z avstrijskimi vojaki obdržal v svoji posesti. V kratkem času je osvobodil Malgaj s svojo četo vzhodno Koroško in Velikovec. Izpred Velikovec je 1. decembra s korajžno gesto zavrnil štirikrat močnejšo avstrijsko vojaško moč. V kratkem si je pridobil Malgaj

sloves legendarnega junaka.

Prodiral je dalje v smeri na Celovec, vendar je moral na višje povelje nazaj v Velikovec.

K Malgaju v Velikovec so prostovoljno prihajali stari njegovi tovariši iz Celja in celjske okolice, med njimi je omeniti posebej Puncerja Srečka, ki je poleg vojaške službe opravljal tudi veljavno propagandno delo na Koroškem, zlasti je urejeval, in to do svoje smrti, list »Jugoslovenski Korotan«.

Pozimi 1918.—1919. ni bilo na Koroškem posebnih dogodkov. Avstrijci so ta čas uporabili za organizacijo svojih čet, ki so jih tudi tehnično izpopolnili in v nekaj tednih so bili Avstrijci že v veliki premoči napram našim četam. Kljub dogovorjenemu premirju za čas od 13. I. 1919.—29. IV. 1919. vendar ni minil skoraj dan, da ne bi prišlo do manjših spopadov s sovražnikom.

Obroč okoli Velikovec.

Spomladi 1919. so postali Avstrijci vedno drznejši, obroč okrog Velikovec se je polagoma zožil, Grehini je bil že v sovražnih rokah in na zahodu se je bojna črta premaknila na Karavanke. Nujna je bila pomoč našim iz zaledja. Ojačeni pa ni bilo kljub številnim urgencam, —

Ljubljana je čakala!

Slovenski Koroški je grozila nevarnost, na katero so opozarjali zaman naše vodilne kroge poznavalci položaja in razmer na Koroškem.

V tem mučnem položaju je naše po-goče vzeli njegovega trupla s seboj.

Veljstvo na Koroškem izdalo v noči pred 29. aprilom ukaz, da se drugo jutro prične ofenziva naših čet, ki naj bi osvobodila ves slovenski Korotan. To se je zgodilo in sovražnik je bil v prvem momentu presenečen ter se je jadrno umikal iz prednjih črt nazaj. Toda to ni trajalo dolgo, sovražnik je prešel v protinapad, nakar so se začeli naši umikati. Prihajale so vesti, da je naša ofenziva po prvih uspehih tudi drugod odbita. Nemci so v premoči, z juga hočejo objeti Velikovec, ki ga bo treba zapustiti, ker so naše čete povsod na umiku, ki je že podoben begu. Pričela se je

srdita borba, mož proti možu,

za vsako ped koroške zemlje. Naše čete so v redu zapuščale svoje postojanke, bile so v stalnem stiku s sovražniki, ki pa je pritiskal nanje brez prestanka. 2. maja zavzel Velikovec, dosegel 7. maja deželno mejo in ponekod silil že preko nje. V nekaj dneh je bila

vsa Koroška izgubljena za nas, padli so v teh bojih naši najboljši borci, med njimi Malgaj Franjo in Puncer Srečko (29. IV. v Vobrah).

Teden dni po Puncerjevi smrti je sledil Puncerju tovariš Malgaj Franjo. Ko so začeli 4. maja Avstrijci prodirati proti Guštanju, se je Malgajeva četa odločila, da se ne umakne s koroških tal. Napravila je postojanko na Tolstem vrhu nad Guštanjem, odkoder so Malgajevci ure in ure krepko odbijali avstrijske napade. Kmalu pa je Malgajevim začelo privanjkovati streliva. Malgaj je telefoniral v Dravograd in v eni uri je že pridrdral avto, ki je pripeljal municijo. — Žalibog prekasno. Morda bi se bila hrabra Malgajeva četa še držala na Koroškem, če bi bila dobila ojačenje, toda našel se je, kakor se pripoveduje, med vojaki

izdajalec, ki je zbežal k sovražniku,

ter mu izdal obupni položaj Malgajev čete.

Ko se je Malgaj 6. maja 1919 popoldne okrog 14. ure plazil na svoji postojanki skozi vejevje gozda, mu je eksplodirala ena izmed ročnih granat, ki jih je nosil okrog pasu in ga usmrtila. Smrt je nastopila, po pripovedovanju očitno, hipoma. Njegovim tovarišem ni bilo mo-

Pobrezške novice

Službena vest. Mesto odišlega podnadrednika g. Iv. Markolija je prestavljen k naši stanici za vodjo stalne orožniške patrrole narednik g. Ipavec, doslej zastopnik komandirja tezenske orožniške stanice.

»Dva para se ženita«, vzgojna veseligrada v treh dejanjih obeta biti (v četrtek in nedeljo) kakor posnemamo iz pogovora z režiserjem g. Ivanom Duho m, zopet vesel in zabaven večer za naše Pobrezje ter bližnjo in daljno okolico. Igra ima **prelep vzgojni motiv**, katerega končni cilj je pohlep po denarju ostarelih zakoncev. V tem cilju meri tudi poroka njune hčerke Metke, za katero imata vsak zase izbranega svojega ženina in sicer oče nadutega bogatina kmeta Balona, mati pa mestnega škrica Svetlina. Oba pa nazadnje zletita iz hiše in Metka dobi poštenega pridnega Janka. Tedaj se iztrezne tudi starina in za vselej ji mine nesrečna denarna požrešnost, radi katere sta hotela pahniti v nesrečo svojo hčerko s poroko in sebe z ločitvijo zakona.

Ljutomerske novice

Glasbena šola v Ljutomeru je v nedeljo nastopila v Sokolskem domu v Ljutomeru s svojo lepo uspešo IX. produkcijo gojencev, združeno s proslavo petnajstletnice Glasbenega društva in počaščenjem spomina pokojnega skladatelja E. Adamiča. Tu so nastopili naši najmlajši na gosli in klavirju v raznih kombinacijah. Odlikovali so se tudi pevci pod spretnim vodstvom g. Kuharja.

Mrtvi junak je ostal na mestu.

odkoder so ga potem Avstrijci spravili v Guštanj in ga na tamošnjem pokopališču pokopali, potem, ko so prej mrtvo truplo javno zasramovali in opljuvali.

Tako se je dopolnila tragika moža, ki je bil z vso svojo dušo in z vsem svojim telesom Jugosloven, ki je pokazal z dejanji, kako je treba uresničiti idejo popolnega osvobojenja Jugoslovenov. Da smo imeli Slovenci v onih dneh navdušenje, ko se je večina naših mož radovala doma osvobojenja, več takih Malgajev, pa bi tekla naša severna državna reja na Koroškem mnogo, mnogo višje, kakor smo jo dobili po onih nesrečnih oktobrskih dneh leta 1920.

Tako je moral končati komaj 25-letni junak Malgaj Franjo, katerega smrti ne moremo dovolj prežaliti, zlasti oni, ki smo ga bližje poznali. Ugasniti je moralo njegovo mlado, toliko obetajoče življenje. — da nam more sijati dan!

Jeseni leta 1919. so izkopali njegovo truplo v Guštanju in ga prepeljali na domače pokopališče v Sv. Jurij, kjer se je vršil 26. oktobra ob mnogoštevilni udeležbi slovenske javnosti slovesen pogreb junaka Malgaja ter se je isti dan odkrila na njegovi rojstni hiši spominska plošča.

V letu 1924. je bil junaku Malgaju Franju odkrit lep spomenik, blizu onega mesta, kjer je izdihnil svojo mlado junaško dušo, nad cesto, ki vodi iz Guštanja proti meji.

Simbolično zvenijo verzi Maistra Vejenova, vklesani na Malgajevem spomeniku, ki jih čitajo tam mimoidoči:

»O bratje, jaz ne spim,
le čakam čas
in čakam Vas,
da gremo skupaj
čez St. Vid
med brate
našo Zilo pit!«

Malgajev duh bodi med nami in nas spremljaj takrat, ko se zopet zberemo, da pohitimo pred vojvodski prestol na Gosposvetskem polju in prisostvujemo tam zopetnemu ustoličenju svojega kneza — in to za večne čase!

Med nastopom v prvem polčasu je spregovoril pred občinstvom predsednik Glasbenega društva sreski šol. nadzor-nik Fran Karbaš. Očrtal je delo Glasb. društva, ki ima tudi svojo šolo za pouk gosli, klavirja, harmonike, čela, ima tudi svoj mladinski orkester, jazz, svojo godbo in pevski zbor. Dalje je posvetil nekaj besed spomenu našega skladatelja E. Adamiča. Nadaljnji govor je bil posvečen častnemu članu ustanoviteljstvu društva in daleč naokrog znanemu in priljubljenemu g. Zacherlu, ki je mojstrsko dirigiral orkester in ki živi samo za glasbo in dela vedno na tem polju. Pri koncertu je odlično spremljala na klavirju gđc. M. Zacherlova. Zacherlu so bile prirejane dolgotrajne ovacije. Počastila pa ga je s šopkoom v roki tudi učenka Glasbene šole.

Saštani

Tatvina kolesa. Pred dnevi je bilo čevljarskemu mojstru g. Grebenšku pred velenjskim Rudarskim domom ukradeno novo kolo, vredno 2300 Din. Sedaj so že izsledili tatova. Jedva 15 letna fanta iz Šalega sta ga ukradla in skrila v gozd. Ko pa sta začutila vroča tla pod nogami, sta kolo ponoči odpeljala k reki Paki in ga popolnoma demontirala ter posamezne dele zmetala v vodo. Tatvino sta priznala.

V vsako slovensko hišo **»Večernik«**!

Okna v svet

Male države v igri velikih

Pred zbrano in polnoštevilno publiko je naš znani publicist dr. Vrčon v ponedeljek zvečer obširno in prepričevalno govoril o važni temi: **problem malih in velikih držav.** Predavatelju moramo priznati široko znanje in zmožnost analize najbolj zavozlanih geopolitičnih problemov. Govoril je o direktnih virih in jih je navajal v originalu. Posebno važnost tega predavanja pojasnjuje najnovejši jadranski pakt. Osnovne težnje tega pakta izhajajo iz dejstva, da je Evropa razdeljena v dinamične sile, ki rušijo mirovne pogodbe in diktirajo tempo mednarodnim zapletljajem in razvoju. Predstavniki dilopmat, dinamizma sta Italija in Nemčija. Nasičeni statični velesili sta Francija in Anglija. Interesna geopolitična sfera Nemčije in Italije je postal srednjedonavski bazen kot prvi most do nadaljnjih imperijalnih teženj v Aziji in Afriki.

Z abesinsko afero je bil postavljen mejnik mirovne kontinuitete in zlom ženevske organizacije društva narodov je bil jasen. Začela se je doba mednarodnih avantur in udarcev močnih rok po malih preplašenih državah. Dva taka udarca osrednjih sil sta: **aneksija Abesinije in vdor v Porenje.** Temu sledi Nürnberški kongres kot nova religija navideznega protiboljševiškega bloka za usiljevanje svojih teženj drugim narodom. Tu citira predavatelj iz revije »Illustrazione italiana« besede: »Ali se je Nemčiji zahtelo po žitnici Rusije?« in predstavlja Nemčijo v nujni ekspanziji v treh smereh. **Proti vzhodu po načelih »Mein Kampf« in proti jugovzhodu na stari že Bismarkovi črti Berlin—Budapest—Bagdad** v območje petih morij. Druga črta je konstantna in linearna, v njej je danes združena kooperacija Italije in Nemčije, ki ima konvergentne in divergentne smeri. V bistvu je navedel sedem takih točk osi Rim—Berlin. Priznanje fašist. imperija z aneksijo Abesinije, akcija proti mirovnim versajskim pogodbam, Španija, zapadni pakt, dvostranski dogovori proti kolektivnim dogovorom.

V teh dvostranskih dogovorih se jasno kaže cilj italijanske in nemške politike — **razbiti malo antanto.** Tu je bil predavatelj najgloblji v svojih izjavah.

Citiral nam je besede velikega prezidenta dr. Beneša, ki priporoča odpor proti hazardni politiki za ustvaritev skupnosti teženj vseh srednjedonavskih malih držav proti avanturam perifernih sil.

Spreminja se metoda, namen ostane isti. Cilj posvečuje sredstva. Namen je iztrgati posamezno državo iz njenega geopolitičnega prostornega kompleksa in jo vračunati kot most za svojo ekspanzijo. Pod imenom dvostranskih prijateljskih pogodb se skriva isti cilj, interesne cone so razdeljene, Francija in Anglija se potiskajo v ozadje. Južno od Donave je italijanska, severno od Donave pa nemška interesna sfera donavskega bazena.

Mala država se ne sme vezati v prostornem problemu na velesilo, v katere uplivnem območju se nahaja, ker ji s tem pripomore do ekspanzije na svojo

Spartina gibanje

Par pripomb k nedeljski medmestni nogometni tekmi Ljubljana: Maribor

Kakor smo že včeraj poročali, se je v nedeljo odigrala na stadionu SK Železničarja medmestna nogometna tekma med reprezentancama Maribora in Ljubljane. Ta prireditev se je vršila v okviru »podsaveznega dne«, ki so si ga bili zamislili gospodje pri ljubljanskem nogometnem podsavezu z namenom, da bi prišel LNP do denarja. Radi tega si rezervira LNP letno nekaj terminov, diktira svojim članom-klubom po nekaj tekem, katerih čisti dobiček naj podkrepi podsavezno blagajno.

Toda pri izvedbi programa, ki naj bi pomagal LNP do denarnih sredstev, pa doslej merodajni gospodje v Ljubljani niso imeli sreče. Lani se je v Mariboru odigrala tekma med ISSK Mariborom in SK Rapidom, ki se je končala celo z deficitom. Slično je bilo tudi v drugih sportnih centrih naše banovine. Letos pa so zadevo drugače aranžirali. Poslali so nam v Maribor »reprezentanco Ljubljane«, ki so ji določili kot nasprotnika »reprezentanco Maribora«. Da pa ne bi bila mariborska reprezentanca preveč močna, so dovolili SK Rapidu gostovanje v Beljaku, tako da so morali mariborski nogometni

račun. Ta velik Benešev nauk si je vzel predavatelj za zaključek svojih zelo aktualnih in zanimivih izjav. Povdarjal je potrebo konstruktivne politike, ki bo pravnovršena v medsebojni povezanosti vseh srednjedonavskih in balkanskih držav proti apetitom dinamične osi Rim—Berlin. Če bomo to dosegli, bomo postali sami sebi namen.

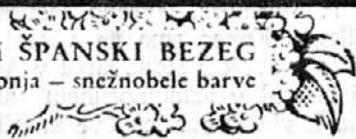
L. B.

funkcionarji pri sestavi reprezentance črpati igralce za reprezentanco iz SK Železničarja in ISSK Maribora. Zadeva je bila tudi povsem jasna, saj bi v slučaju zmage mariborskega nogometa močno trpel »ugled« ljubljanskega nogometa.

Drugače pa je s **finančno stranjo** takšnih reprezentančnih tekem. Če bi gospodom pri LNP bilo kaj na tem, da bi podsavezno blagajno okrepili, potem bi tudi pri nastopu ljubljanske nogometne reprezentance v Mariboru skrbeli za potrebno reklamo. Svojim poverjenikom v Mariboru so sicer naročili reklamo, niso jim pa baje odobrili za reklamo potrebnega denarja. Tako je »medmestno tekmo Maribor: Ljubljana« oznanjalo le nekaj plakatov, ki so bili nalepljeni na nekaterih vogalih mariborskih ulic. Naše časopisje pa o tekmi sploh ni bilo oficijelno obveščeno. Prepričani smo, da bi prišlo na igrišče najmanj 1000 gledalcev, če bi se v reklami povdarilo, da bo nastopilo kompletno ligino moštvo SK Ljubljane. Če torej nedeljska medmestna tekma finančno ni tako uspela, kakor so si jo zamislili gospodje v Ljubljani, potem naj iščejo vzroke sam. Zdi se pa, da so v Ljubljani

Negujejo kožo - polepšajo polt!

ELIDA MILA

ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG
omamljivega vonja — snežnobele barve

to medmestno tekmo aranžirali radi tega, da bi prišla SK Ljubljana do cenečnega in prepotrebnega treninga, kajti prepričani smo, da bi podsavezni kapetan lahko postavil močnejšo ljubljansko reprezentanco, kakor je bila ona, ki je v nedeljo v Mariboru nastopila.

Nekateri poznavalci sportnih razmer v Sloveniji celo trdijo, da so se gospodje okoli SK Ljubljane in LNP-ja hoteli prepričati, na kakšni višini se trenutno nahaja mariborski nogomet, ki je resen konkurent Ljubljane. Morda se SK Ljubljana že pripravlja za vrnitev v podsavezno ligo? ... Po nedeljski tekmi pa lahko mirno trdimo, da je mariborski nogomet vsaj na isti stopnji kakor ljubljanski, le s to razliko, da mariborskim nogometašem še manjka robusten start in pa prekrivanje sabotažnih akcij. Naši fantje še ne poznajo »zmage za vsako ceno«, dasi bi bilo to včasih želeli.

Končno moramo spregovoriti še o sodniku. G. Bergant slovi kot zelo energičen sodnik, ki svoje odločitve dosledno izvaja. Tudi doslej ni dopustil igre, ki bi prestopila meje fairnesse. Toda kaj se je v nedeljo pripetilo? Najprej je izključil nekega igralca SK Ljubljane radi faula, na intervencijo kapetana in tajnika LNP pa je popustil in dovolil, da je igralec ostal na polju. Kje je doslednost, ali se je mar prestrašil tajnika LNP ali česa drugega? Ali res nimamo v Mariboru sodnika, ki bi mu zaupali takšno tekmo? Zdi se, da je najboljša solucija ta, ki jo prakticira SK Železničar, da pokliče namreč k vsem važnejšim tekmam sodnika od drugod, samo iz Slovenije ne.

SK Olimp v Mariboru. V nedeljo 9. t. m. se bo nadaljevalo finalno tekmovanje za prvenstvo LNP, in sicer se bosta v Mariboru srečala SK Olimp iz Celja in SK Železničar.

Ptujsko pismo

Po pobjah je ptujski srez znan. Motivov temu je več in različnih. Predvsem pa današnja ostra borba za obstanek, ki se bje v našem ekonomskem življenju in s katero je tesno povezano tudi človekovo duševno življenje. Mislim tisto splošno borbo za vsakdanji kos kruha, ki se izjavlja v človeku iz nepovoljnih socialnih in psiholoških nagibov in ki tolikokrat napravi človeka razboritega. Toda če nič drugega, ekonomsko stanje daje vsaj psihološko dispozičijo.

Danes na polju skoraj pri vsaki hiši točijo vino, in sicer ne le tisti, ki imajo svoj lasten pridelek, temveč tudi vsi drugi, ki si ga navadno v Haložah zamenjajo za žito in krompir. Vino ne gre zadnja leta v promet, tudi cene nima, zato vinotoči, zato vaščani ilegalno točijo danes pri tem, jutri pri onem. Torej nekakšna podzavestno organizirana samopomoč med ljudmi.

Po statistiki, ki sem si jo sestavil ravno o pobjah na Ptujem polju, sem spoznal, da jih je večina izvršena v **izrazito vinorodnih krajih** ali pa v pijanosti. S tem pa nočem trditi, da je glavni vzrok vino. Ne, v njem namočen jaz, se le prebudi, tisti jaz, ki je bil na kakršenkoli že način v življenju zapostavljen, steptan in napram svoji okolici osamljen ali ponizan. Posebno v odnosu med kmeti in kočarji se premočnikrat uveljavlja potreba po enakosti in enopravnosti, tako, da se socialno šibkejši, kočar, najemnik, hlapec ali dekla uveljavijo iz nekega čuta manjvrednosti, ker se pač drugače ne morejo. Zato udari, zato si z nožem v roki med fanti v gostilni pridobi na ta način neko priznanje svoje družbe in okolice, kar je psihološki popolnoma razumljivo. Na eni strani ponos kmeta, ki ga prevelika navezanost na zemljo napravi

pohlepnega po denarju, samo in le grunt; na drugi strani pa viničarski, kočarski in hlapci, ki se v splošnem čutijo odvajene in ki se zato na ta način uveljavijo. Tem je namreč današnja družba manj naklonjena. Posledica tega je premnogokrat ponižanje, na katerega reagirajo s prepričnim, uporom in razburjenjem; ali pa tiranstvo, ki se navadno pretvori v tisto notranje stisnjeno bolelost, ki jo ravno alkohol ob prvi priliki prebudi in sproži, da plane na dan v popolnoma popačeni obliki, kajti v neki obliki in enkrat mora. Tu pripomnim, da so udeleženci pobjah večinoma mali posestniki, viničarji, vobče ljudje, ki živijo kot ekonomsko slabejši v vsakdanjem pehanju za obstoj, ki jim zareže svojevrstne črte v karakter.

Ta **socialna delitev na kmete in kočarje** povzroči mnogo na zunaj nevidnega trenja, v katerem si ekonomsko slabejši uveljavijo svoj jaz po stranskih potih. To sega še danes tako daleč, da po veljavni tradiciji kočarski sin ne more vzeti hčerke kmeta in povod za pretep je med fanti hitro dan, ker se to zapostavljanje, to manj vrednotenje kočarskega na nek način hoče izjaviti, hoče iz njega izliti. To pa navadno ob vinu, ki človeka razkrije in zapelje in kar je najvažnejše za ljudi na Ptujem polju, je to, da posebno takrat njihov značaj in temperament odločujeta in sicer vedno v afektu. Razen mnogih činiteljev se mi posebno zdi čud Poloncev važen za motivacijo raznim izgredom. Je v njih nekaj stepsko zadržanega, fistega razpoloženja, ki ga diha naša ravnina v svoji tesnobi in ki se v trenutkih neke psihične prenapetosti prelomi v izkrik, pa naj bo to v pesmi, v gesti ali v udarcu. Torej struktura duševnosti teh ljudi, ki živijo v sebi, je važna pri vsakem presojanju njihovih dejanj. In vsak, ki bi to hotel, bi se moral vsaj poskušati vživeti v njih bistvo in iz njih soditi nje same.

Važna pa je tudi **napačna vzgoja mladine** po starših, katere seveda nihče ni opozoril in podučil. Čisto vsakdanji primer: Odrasla mladina se ne sme podnevi sestajati, ker je to nečastno in pohujšljivo. Lahko pa se ponoči, ki le premnogokrat da priliko za pretepe, posebno ako pride iz druge vasi fant klicat dekleta. Na nek način se pač snidejo mladi ljudje in tudi morajo se. Stari ponos domačih fantov, neke vrste vaške romantike, pa zahteva, da ga haženejo in pretepejo, ker vas z vasjo tekmuje v korajži. Drugič jim pa ta s svojimi tovariši vrne ob prvi priliki, ko pridejo sku paj, kar je zopet ob vinu v gostilni ali pa na žegnanju. To **vračanje** pa seveda nima ne konca ne kraja in so vsi, ki se skupaj držijo, pa se ne morejo živi videti med seboj. Tega se doma nalezajo že otroci, ki potem v šoli in med potoma gojijo medsebojno sovraštvo in tekmovanje v korajži, katere se potem razraste in zaostri v maščevalnost, v neke vrste krvno osveto, ki je danes na Ptujem polju zelo razpasena. Še ni dolgo tega, da se je nekdo, ki je prišel iz ječe, znesel nad 13 letnim sinom tistega, s katerim je imel prepir in ki mu ni mogel »gverati« (vrniti), ker je dotičnik v službi v oddaljenem kraju. Sličnih primerov bi lahko mnogo navedel. Premožnejši ima lažje stališče, da vedno za pijačo in si tako odkupi pravico vasovanja izven svoje vasi. Kočarskemu je to težje, nemogoče in tudi družba mu je manj naklonjena. Kolikokrat je med storilci hlapec, ki je bil od detinstva vse življenje brez tople besede, brez ljubezni, ki ga je življenje suvalo iz kota v kot in ki vendar ima ravnotako pravico do drobnih razveseljevanj, do dekleta in do misli na svoje lastno ognjišče. Tega pa si navadno ne more ustvariti, zato ne zraste z družbo in ne postane v njeni verigi enakovreden, enakopraven člen; sile, ki so v njem, se zato afirmirajo na način, ki pride v nasprotje z družbinim redom.

V domači vasi, ki je razvpita po pretepih, sem na domu v gostilni imel več kot dovolj prilike opazovati vse mogoče prepire in pretepe. Videl sem, da so povzročitelji teh v starosti od 16—18 let, največ 17 let, torej v tisti, psihološko menda najvažnejši dobi, ko spolno dozorevajo in ko so raditega najbolj razgibani in občutljivi. Danes še nihče mladine o teh tako važnih stvareh ne podučni in ne usmeri v normalni razvoj. **Zatrta seksus** ima velike posledice in se s pretnjami ter napačno vzgojo vedno le obratno doseže. Kolikokrat sem slišal iz ust vaške inteligence, da tega pač ne, da je že itak vse razuzdano in pokvarjeno. Ne pomislijo pa ti na to, da je kmečki mladini vse že znano zgodaj, v šolski dobi — toda s to razliko, da so vsa spoznanja dobili od neprave strani in še to največkrat v popačeni, opljuvani obliki. Ali potem ni bolje, da jim ob pravem času poučeni starši, vzgojitelji, zdravniki in razni drugi poklicani činitelji vse prikažejo v zdravi, prirodni obliki? Tako pa občutijo in izživijo seksualno draženje premnogokrat pri pretepu na neprirodni, popačen način. Kmečka mladina je pravzaprav danes duševno nezaposlena, nihče ne aktivira njenih sil, ki so bohotne in sočne kot pri nobeni mladini in ki bi pravilno predeterminirane bile koristne kot hudournik ali veletok, ko mu napraviš strugo — pot, po kateri naj teče. Pa tudi žgoč problem **prevzvitkarstva** ima pri pobjah zelo zelo važno vlogo. O samomorih do zdaj skoraj ni bilo slišati, od nedavnega sem pa je več primerov ravno iz vrst prevzvitkarjev, kar zopet priča, da so, kot pravi pravilno nekje Adler, zločini produkti borbe za obstanek, ki se bje v našem ekonomskem življenju.

O vsakem teh činiteljev pa bi se dalo obširneje še mnogokaj povedati, tokrat sem jih le naštel.

A. Debenak.

Mariborske in okoliške novice

Radi jutrišnjega praznika izide prihodnja številka »Večernika« v petek 7. tm. ob običajni uri.

Nova inženjerja. Diplomirana sta bila za inženjerja elektrotehnike na ljubljanski univerzi gg. Ivan Zamuda in Janko Trost iz Maribora. Iskreno čestitamo!

Podlegel. Kakor smo že včeraj poročali si je v svojem stanovanju v Aljaževi ul. 15 poglaval v samomorilnem namenu 18 letni Ervin Pogorelec dve krogli v desnico sence. Odpremil so ga v splošno bolnišnico, kjer pa je včeraj popoldne ob pol 3. uri podlegel smrtonosnim poškodbam, ne da bi pred smrtjo še prišel k zavesti.

Birmanska darila

kupite najboljše in najcenejše

pri urarju in juvelirju

M. J. GERJEV SIN
Maribor

Tudi na obroke brez povišanja cen!

Smrtna kosa. V 68. letu starosti je umrla zasebnica Helena Trstenjakova. Žalujočim naše toplo sočutje.

Regulacija dobave higiennega mleka. Danes dopoldne se je zglasila pri mestnem županu dr. Juvanu deputacija obmejnih kmetovalcev z namenom, da opozori župana na potrebo pravilne regulacije dobave zdravega, tečnega in higiennega mleka za mesto Maribor.

Mariborsko kasaško društvo ima 7. t. m. ob 18. uri pri »Zamorcu« svoj letni občni zbor. Vabljeni tudi ljubitelji tega sporta.

Olepševalno društvo Studenci vabi svoje člane v četrtek dne 6. V. 1937 ob 9.30 dopoldne v gostilni Omulec k občnemu zboru.

Zdravniški večer se vrši v petek, dne 7. t. m. v splošni bolnišnici. Namenjen bo predvsem organizaciji borbe proti tuberkulozi. Govorijo gg. dr. Černič, dr. Varl, dr. Lutman in dr. Honša ter nadupravitelj tuk. bolnišnice g. Stegnar. Vsi gg. kolegi vabljeni.

Na »Griču« Oset v Rošpohu domače kolone (fureš). Prijatelji klobas, dobre kapljice in lepega razgleda v ljudno vabljeno.

Na koncertu »Jadrana«, ki bo to soboto v Unionu, se bo naši javnosti predstavil kot komponist tudi pevovodja tega našega popularnega zbora g. prof. Vračec Ubald s skladbo »Prihod«. Koncert je zaključna prireditev Protituberkuloznega tedna.

Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije v Mariboru

poziva svoje članstvo, da se udeleži letošnjega občnega zbora, ki se vrši jutri dne 6. maja t. l. ob 9. uri in pol v restavracijskih prostorih Narodnega doma. — Odbor.

Drevi koncert Soetensa ob 20. uri v kazinski dvorani.

Ste že slišali peti pevce? Da? Potem ne pozabite na koncert, ki se vrši to soboto v Unionu!

Industrijcem in trgovcem sporočamo, da je v Mariboru ustanovljen »Klub absolventov trgovske akademije«, ki bo radevolje priskrbel sposobne pisarniške moči — absolute dr. trgovske akademije — po potrebi tudi s prakso. Naš naslov: »Klub absolventov trgovske akademije v Mariboru«, Zrinjskega trg 1.

Oblastni odbor Jadranske straže priredi dne 5. maja v spodnji kazinski dvorani zabavni majniški družabni večer, s katerim je združena razdelitev diplom ustanovnim članom. Zanimiv spored bo gotovo privabil vse članstvo Jadranske straže, kateremu so bila povabila že poslana. V kolikor bi kdo povabila ne prejel naj ga dvigne v društveni pisarni Gregorčičeva 26, sicer je vstopnine prosto.

Protituberkulozni dinar, ki se pobira pri stanovanjskih najemnikih in hišnih posestnikih, je dosegel v mesecu aprilu vsoto Din 294.783. Iskrena hvala vsem darovalcem, istočasno pa prosim PTL nadaljnje naklonjenosti in požrtvovalnosti. — V tem mesecu so izven stanovanjske akcije darovali: Okrožno sodišče 100 Din, firma »Zlatorog« 100 Din, odvet. pisarna Gajmir Jelenec 200 Din, g. Goldschmig Fr. 50 Din, ravnatelj Robič Fr. 300 Din in rodbina Valaster iz Maribora 100 Din. Uradništvo pošte Maribor I. za pok. Janko Firbasa 248 Din. Iskrena hvala!

Mnogo zabave za deco in starše!

V četrtek, 6. maja ob 15. uri ponove učenke

II. dekl. osnov. šole v gledališču lepo spevoigro

»Punčke žive«

Pridite polnoštevilno! Čisti dobiček gre v korist Protituberkuloznega tedna

Koncert v parku in cvetlični dan. Na Vnebohod 6. t. m. ob 11. uri bo ob lepem vremenu koncert v mestnem parku. Čisti dobiček je namenjen pobujanju tuberkuloze. Obenem bo v isti namen tudi cvetlični dan. Z ozirom na humanitarni cilj obeh prireditev je pričakovati, da bo vsakdo rad doprinesel svoj prispevek in s tem omogočil čim lepši uspeh Protituberkuloznega tedna.

Predavanje o zatiranju peronospore bo v nedeljo 9. maja 1937 dopoldne ob 10. uri na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru, v zvezi z občnim zborom tuk. Vinarske podružnice. Po predavanju si bodo udeleženci ogledali naprave na vinarski šoli.

Nekaj za deco in starše. Kakor je že bilo sporočeno, bodo učenke II. dekl. osnovne šole v četrtek 6. tm. ob 15. uri ponovile v gledališču spevoigro »Punčke žive«, ki je bila nedavno vprizorjena z velikim uspehom. Deco in starše že sedaj opozarjamo na to prireditev, ki nudi toliko užitka. Ker se vrši ta predstava v okviru Protituberkuloznega tedna, je pričakovati tem večjega obiska. Znižane dramske cene!

URE ZA BIRMO

najceneje pri

F. Bureš, Maribor

Nabiralne akcije za pobijanje tuberkuloze. V teku pričujočega Protituberkuloznega tedna (od 2. do 8. maja) se vršijo v Mariboru kot drugod po Jugoslaviji nabiralne akcije v kino-gledališčih, šolah, javnih lokalih itd. Prepričani smo, da bo vsakdo rad oddal svoj prispevek za ta vzvišen namen ter da ne bi nikogar, ki bi ostal zakrknjenega srca. Darujte vsaj enkrat na leto nekaj za največje reveže med revnimi!

Velik koncert. Z uspehom delujoče mariborsko pevsko društvo »Jadrana« priredi v soboto 8. t. m. ob 20. uri v veliki uniojski dvorani kot zaključek Protituberkuloznega tedna velik vokalni koncert, ki je že sedaj predmet splošnega interesa. Pestri program nam bo nudil var in izrednega umetniškega užitka.

Nove ter izbrisane obrtne pravice v Mariboru. Seznam v mesecu aprilu 1937 izdanih in izbranih obrtnih pravic vsebuje: Izdanih, Skaza Franc, livar kovin, Levstikova ul. 9, Maks Ferdo, livar kovin, Levstikova ul. 9, Mulec Franc, podružnica pekovskega obrta, Radvanjska c. 5, Štucin Marija, izdelovanje kemičnih predmetov za potrebe stavbarstva, Koroška c. 41, Stropnik Edmund, maser, Ob železnici 8, Auer Martin, pek, Taborska ul. 6, Ozvatič Emil, trgovina z

motornimi kolesi, dvokolesi, avtomobili in njih sestavnimi deli ter k njim spadajočimi olji in bencini na drobno, Vrbanova ul. 65, Hertiš Jožef, elektroinštalater, Gregorčičeva ul. 14, Kadrmas Jožef, trgovina s kolesi, šivalnimi stroji ter pripadajočimi predmeti na drobno, Kraljevičeva ul. 13, Perkič Fr., krojaštvo perila, Vetrinjska ul. 6, Kramer Jožica, krojaštvo ženskih oblek, Smetanova ul. 32, Vrabl Ivan, trg. s starimi predmeti, Meljska c. 65, Grčko Ivan, inštalater vodnih in plinskih naprav, Dvořakova ul. 10, Par Antonija, krojaštvo ženskih oblek, Vetrinjska ul. 22, Štibler Viktor, restavracija, Koroška c. 3, Klemenčič M., gostilna, Taborska ul. 20, Lipuš Marija, gostilna, Frankopanova c. 39, Mileta Da-

Kino

Kino Union. Od danes dalje »Njena ljubezen« — njena bole, Magda Schneider, Svetislav Petrovič, Oskar Sima, čudežni otrok Peter Bosse.

ne, gostilna, Frankopanova c. 11, Bera-nič Anton, gostilna, Vodnikov trg 3, Verbič Ivan, mesar, Koroška c. 48, Vračko Herman, sobni slikar in pleskar, Frankopanova c. 17, Ulbl Pavla, krčma, Rajčeva ul. 13, Tyrdka »Poldičelika« d. d. v Beogradu, podružnica trgovine z jeklom, in ostalimi tehničnimi proizvodi, trgovine z različnimi stroji, aparati in ostalimi tehničnimi proizvodi za preskrbovanje industrijskih in obrtnih podjetij na drobno in debelo ter prevzemanje zastopstev podjetij, ki izdelujejo preje navedeno blago, Gosposka ul. 11. Izbrisanih: Jesih Nežika, branjarja v smislu § 19-3 ob. z., Mlinska ul. 3, Kliček Alojz, gostilna, Taborska ul. 20, Singer Ernest, trg. z živili in dež. pridelki na debelo in drobno ter nakup in izvoz zdravil, Cankarjeva ul. 26, Pobošar Arnold, krovec, Vojašniški trg 3, Apačnik Fr., brivec, Tržaška c. 63, Globan Ivan, čevljar, Ulica 10, oktobra 4, Koren Jakob, trg. z mešanim blagom, Koroška c. 47, Matz Roman, trg. z mineralno vodo na debelo, Aleksandrova c. 17, Ulbl Pavla, buffet, Rajčeva ul. 13, Osrednje mlekarne v Ljubljani, r. z. z o. z. prodaja mleka in mlečnih izdelkov (stojnica) Glavni trg.

Zveza kulturnih društev vabi svoje članstvo, da se v polnem številu udeleži sobotnega koncerta Pevskega društva Jadrana, da da tako vidno priznanje društvu za njegovo nesebično delovanje za podvig srčne kulture naroda, in da dostojno zaključi Protituberkulozni teden v prid najrevnejšim.

Kopališko zdravljenje invalidov. Po razpisu ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje se bo tudi letos vršilo kopališko zdravljenje vojnih invalidov. Invalidi, ki se za to zdravljenje zanimajo, naj se čimprej javijo v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11, pritičeje, soba št. 4, kjer dobijo vsa točnejša navodila.

»Žide sem hotel malo podražiti«. V neki tukajšnji kavarni je neki moški okoli 11. ure zvečer, ko se je izvajal program, nenadoma navdušeno vzkliknil »Heil Hitler« ter se pri tem poslužil fašističnega pozdrava z dvignjeno roko. Med gosti je nastalo vznemirjenje. Poklicali so stražnika, ki je gosta povabil na stražnico. Tam so ugotovili, da je navdušeni hiterijaneec 43 letni manežer Slavko Zdešič iz Zagreba, ki je pri zaslišanju dejal, da je nameraval z vzklikom »Heil Hitler« podražiti Žide, ki so bili v omenjenem lokalu. Na policiji je dobil primeren »ponk«, nakar so ga odslovili.

Darujte za azilni sklad PTL!

kor tudi slike, in je bilo še predavanje samo prirejeno v navzočnosti policijskih organov. Kar se tiče razširjanja brošur »Pravični vladar«, »Pribežališče v kraljestvo« in »Ko bom vladal svet« ter »Za stava za narod«, ki so prepovedane od strani državnega tožilstva v Mariboru šele 9. marca 1936, se ne more ugotoviti prekoračenje delokroga in nezakonito delovanje društva, ker so bile te brošure že cenzurirane in se kasneje po prepovedi od strani državnega tožilstva niso več razpečavale. Predpostavke, na katerih je zasnovan razpust združenja in prekoračenja statutnega delokroga in protizakonito delo združenja tedaj ne obstojajo in v kolikor more biti govora o stvarni nedopustnosti gotvih mest v razpečavanih knjigah, se ne more obremeniti z odgovornostjo toženo društvo, pač pa eventualni cenzurni organi.

Razpust kakšnega združenja je po zakonu zadnja mera, ako po stanju stvari vse druge mere ne bi mogle privedi do tega, da se prepreči nezakonito delo združenja. Ker pa za tako mero v danem slučaju po objasnitvi niso podani pogoji po stanju stvari, se je moralo to rešitev razveljaviti (čl. 17 in 34 zakona o državnem svetu in upravnih sodišč). Poslovodja M. Kamarič l. r. Predsednik I. oddelka drž. sveta: dr. Sagadin I. r.

Spomnite se CMD!

„Svetilnik“ vpostavljen

V I. oddelku drž. sveta, sestavljenem iz predsednika državnega sveta dr. Sagadina Stefana, kot predsednika oddelka in članov Teodoroviča Dragomira, Supića dr. Gijve, Kovačevića, Nikole, Stepanovića Jovana in poslovodje Kamaridja Mustafe, na tožbo društva »Svetilnik« zadrženo raziskovalcev sv. pisma (biblije) za kraljevino Jugoslavijo proti rešitvi ministra notranjih del od 15. julija 1936, št. 17654-36 v zadevi razpusta društva, na podlagi čl. 17 in 34 zakona o državnem svetu in upravnih sodišč ter z ozirom na zakon o taksah z dne 11. marca 1937 razsodilo je sledeče: Upošlevala se tožba in razveljavila rešitev ministra notranjih zadev št. 17.654 od 15. julija 1936 kot po zakonu neutemeljeno. Razlogi: Z odločbo bana dravske banovine II št. 1293 od 11. aprila 1936 se je razpustilo društvo »Svetilnik« združenje raziskovalcev sv. pisma za kraljevino Jugoslavijo s sedežem v Mariboru. Društvo je razpuščeno z motivacijou, da v številnih, po društvu razširjenih knjigah hujška proti veroizpovedim, ki so v naši državi po zakonu priznane ter da se izpostavljajo posmehu predstavniki cerkvenih oblastev in veroizpovedi in da se sistematično in odprto dela proti državni oblasti kot taki, kakor tudi proti družabnemu redu sploh. Za pomembnej so v odloku navedeni nekateri

odstavki iz knjig »Pravičen vladar«, »Pribežališče v kraljestvo« in »Ko bom vladal svetu«, za katere knjige je državno tožilstvo v Mariboru z odlokom od 9. marca 1936 in na podlagi zakona o tisku izreklo prepoved širjenja in prodaje istih. Nadalje se navaja, da so bili na predavanju s skioptičnimi slikami, ki ga je »Svetilnik« priredil dne 21. febr. 1936 v Mariboru, prikazani duhovniki v varstvu satana. Ugotavljajoč, da je društvo »Svetilnik« s takim delovanjem prekorajilo svoj statuten delokrog in postopalo proti državnemu redu, je izdal ban odlok o razpustu združenja na podlagi § 14 zakona o združenjih, zborovanjih in dogovorih. Z osporavano rešitvijo ministra notranjih del je bila odobrena zmotna odločba bana dravske banovine kot zakonsko utemeljena ter iz razlogov, iznešenih v pritožbeni odločbi. Protij te rešitvi je društvo »Svetilnik« vložilo v zakonitem roku priziv, v katerem pobija pravilnost rešitve in zahteva, da se ista razveljavi. Ustanovitev in delovanje društva »Svetilnik« je bilo dovoljeno s strani pristojnih oblastí s tem, da so bila z rešitvijo ministra notranjih del pod št. 126710 od 9. septembra 1930 odobrena pravila. Po teh pravilih je cilj društva širjenje sv. pisma in objavljanje svetopisemske resnice (člen 5 pravil). Ta cilj dosega društvo »Svetilnik« v okviru društvenih pravil z javnimi predavanji (§ 6), predavanji po radiu (§ 7), širjenjem

sv. pisma (biblije) knjig, brošur, traktatov, časopisja krščansko vzgojne vsebine, ki jim je podlaga svetopisemska resnica (§ 8) s prirejanjem kinogledališnih predstav svetopisemske vsebine (§ 9). Iz spisov predmetnega spora in priloženih knjig je razvidno, da je društvo »Svetilnik« v zadevi doslej razpečavalo samo knjige in brošure predsednika med narodnega združenja raziskovalcev sv. pisma, to je predavanja svetopisemske vsebine, sodnika U. F. Rutherforda. Društvo je potemtakem, tako po svojih pravilih, kakor po svojem delu enako organizacijam, ki obstojajo z istimi cilji po vsem svetu in ki so ustanovljena na pobudo in iniciativo znanega svetopisemskega društva v Brooklynu, katere okolnost bi mogla in morala biti oblasti pri odobritvi društvenih pravil znana. Vse te knjige, ki jih širijo v velikem delu ostalih držav enaka biblijska društva, so šle predhodno preko cenzure naših merodajnih oblastev. Poleg tega je imelo društvo za razširjanje in javno prodajo teh knjig dovoljenje naših merodajnih upravnih oblastí. Iz tega izhaja, da društvo z razširjanjem odnosno razpečevanjem takih knjig ni moglo prekoračiti svojega statutnega delokroga. Isto velja tudi v pogledu predavanja s skioptičnimi slikami dne 21. februarja 1936, ker je to predavanje bilo predhodno odobreno in dovoljeno od pristojne policijske oblasti, ki ima na vpogled tako predavanje, ka-

DON JUAN

Zagloba je prikimal in molčal. Kmalu zatem pa ga je vprašala knežinja:

»Ali je knez doma?«

Zagloba ni odgovoril. Glinarjeva je dobro vedela, kaj pomeni ta molk. Takoj je stekla po stopnicah v prvo nadstropje.

V boudoirju je res našla kneza Voroncova. Čudno je izgledal. Niti vstal ni ob njenem prihodu. Topo je »zrl« knez Voroncova v gospo Glinarjevo.

»Vi tukaj, knez Voroncova?« je dejala Glinarjeva in pri tem skušala napraviti videz presenečenja.

»Da,« je suho, kratko odvrnil Voroncova. »Najbrže zadnjikrat.«

»Zakaj?« je hitela z vprašanjem Ida Glinarjeva.

»Zakaj? Na to vprašanje bi mi sploh ne trebalo odgovarjati. Moja misija je pač končana. Vrnem se v glavni stan.«

»Škoda,« je pripomnila Glinarjeva.

»Mar ne veste, da mi še vedno dolgujete dokaz vaše diplomatske nadarjenosti?« jo je vprašal Voroncova.

»Kako mislite? Ne razumem tega vprašanja.«

»Verjamem, da ga ne razumete. Se mar še spominjate, da ste mi pri najinem prvem srečanju ponudili nekakšno zvezo? Jaz sem smatral to zvezo ves čas kot veljavno. Pesvetil sem vam mnogo časa. Doslej nisem prejel za to ničesar. Nobene usluge mi niste izkazali.«

»Kako?« je ogorčeno vzkliknila Glinarjeva. Mar ni za vas nobena usluga, da...

94

»Da ste mi s svojo naklonjenostjo dali prednost? No da, morda imate prav. Gotovo je le to, da nisem bil menda prvi in tudi ne...«

»Vi me žalite,« je zaklicala Glinarjeva. »Nikakor. Rad bi vas samo spomnil na to, da mi še nekaj dolgujete. Skoro bi se bil čas, da mi poveste kaj o tisti tajni, ki mi jo menda skrivate in o kateri ste mi že tolikokrat namigovali. Se ne spominjate? Zelo sem radoveden, kaj je s to tajno. Ali ne bi hoteli izdati te tajne?«

»Ne poznam nikakšne tajne. Če bi kaj vedela, bi vam povedala.«

»Pač. Morda se motite. Kaj pa Ciper?«

Glinarjeva je ob navedbi Cipra skoro omahnila. Vsa je prebledela. Ni mogla prikriti razburjenosti, ki jo je prevzela. Knezu Voroncovu ni ušla njena zadrega. Takoj je nadaljeval:

»Mar mislite, da zaman poizvedujem

za sledjo? Vse mi je znano. Moje sumnje niso bile neutemeljene. Nenadno od-potovanje vašega moža me je v sumu samo še utrdilo?«

»Odpotoval je po svojih poslih v Pa-riž.«

»Ni res. On se nahaja v Londonu.«

»O tem ne vem ničesar.«

»Potem vam želim lahko noč.«

boste pokazali njegova pisma.«

»Nimam povoda, da bi to storila.«

»Potem vam želim lahko noč.«

»Kaj menite s tem?« je presenečeno vprašala Glinarjeva.

»Da se ne umaknem s tega mesta, dokler ne dobim Glinarjevih pisem.«

»Kako si drznete misliti na to, da me kompromitirate?«

»Zakaj ne. Pri tem ne izgubim vendar ničesar.«

»Vsaj z ozirom na damo, na diskrecijo...«

(Se nadaljuje.)

Mešička prehitj lahko še samo prof. Stupan. V torek zvečer je bilo v Centralu sedmo kolo tekmovanja za šahovsko prvenstvo Maribora in so bili rezultati naslednji: Mešiček je porazil Severja, dr. Krulc Lobkova, partija Albaneže: Babič se je končala remis, dočim se je partija Kukovec:prof. Stupan prekinila v remizni poziciji, partija Lukeš:Sever pa je bila prelošana. Partija Knechtl:prof. Stupan iz prejšnjega kola se je končala remis. Mešiček je tudi že odigral svoje partije s prof. Stupanom in Knechtlom ter je prvo izgubil, drugo pa dobil, tako da je Mešiček v letošnjem tekmovanju za šahovsko prvenstvo Maribora dosegel 7 in pol točk, tako da ga lahko prehitijo še prof. Stupan, ki ima po sedmem kolu 5 in pol točk (1), dr. Krulc 4 in pol, Kukovec 4 (1), Lobkov in Babič po 3 in pol, Lukeš 2 in pol, Sever, Albaneže in Knechtl pa po eno točko. Naslednje kolo bo v petek 7. t. m.

Premiera Kraigherjeve drame »Školjka« bo to soboto. Med posameznimi dejavnostmi ni odmorov. Konec predstave pred 22. uro. Na premiero je povabljen tudi avtor Jos. Kraigher.

Pojasnilo. Prejeli smo: Hedviga Melzer je bila na zdravljenju na II. odseku kirurškega oddelka splošne bolnišnice, na katerem šef oddelka g. dr. Černič ne vrši zdravniškega strokovnega dela ter ni za bolnike tega oddelka odgovoren. Hedviga Melzer ni skočila z okna, temveč je iz okna splezala na prtilično teraso, katere je v deliriju brččas padla na grmovje ter dobila pri tem manjše poškodbe in se ni radi padca ubila. Ta dogodek se je pripetil ob 21.15 uri, v trenutku, ko je morala nočna sestra nuditi pomoč bolnicam v drugi sobi, od koder se je po preteku par minut vrnila in je takoj opazila odsotnost bolnice. Hedviga Melzer je umrla drugi dan za vnetjem trebušne mrene. Kakor izvemo se tak isti primer z gazo v trebuhu ni pripetil na odseku kirurškega oddelka, za katerega odgovarja primarij dr. Černič.

Združenje kazniških paznikov je imelo letos svoj IX. redni občni zbor v Niši. G. ministra pravde je zastopal na občnem zboru levrem Nenadovič, kazniški upravnik iz Niše. Občni zbor je vodil g. Meško Ivan, predsednik glavnega odbora združenja, službujoč v Mariboru. Zastopana je bila med drugim sekcija iz dravske banovine po delegatu Stelcu Edvardu iz Maribora. Poročila o društvenem delovanju v preteklem letu je podal predsednik Meško iz Maribora. Poročila so bila sprejeta soglasno. Sedež glavnega odbora je ostal še nadalje v Mariboru. Pri volitvah je bila izvoljena večinoma dosedanja uprava s preds. Meškoma na čelu. Stavljeno so bili razni predlogi za izboljšanje položaja paznikov. Po obširni debati je bila soglasno sprejeta resolucija, ki jo je deputacija izročila ministrstvu pravde. Prijetno presenečenje so bili delegati ob sprejemu in gostoljubnosti od strani vsega uradništva in pazniškega osebja, tako da so delegati odnesli iz Niše najlepše vtise, ki jim bodo ostali trajno v spominu. Prihodnje leto bo občni zbor v Srem. Mitroviči.

Češki tečaj, ki ga je priredila Pedagoška centrala v Mariboru pod vodstvom prof. g. Jana Sedivyja, je bil večer zelo uspešno zaključen. Trajal je od 21. nov. l. l. s skupno 37 urami. Priglasencev je bilo skupno 28, redno pa je

obiskovala tečaj dobra polovica. Tečaja se je udeleževalo tudi 10 brezposelnih učiteljskih abiturijentk, katerim je plačevalo skrajno znižano učnino mariborsko učiteljsko društvo s preds. Hočvarjem. Zato gre temu kakor g. Sedivyju za uvidevnost in požrtvovalnost še posebna zahvala, ista pa tudi g. direktorju Kaduncu, ki je dal radevolje na razpolago v zimi tople šolske prostore. Izrazila se je splošna želja, da se tečaj jeni nadaljuje.

Grožen umor radi neuslišane ljubezni. Kakor smo že včeraj na kratko poročali je 32-letni bivši orožniški kaplar Avgust Lipovec v Ivanjkovcih napadel 24-letno blaginjičarko Angelo Novakovo ter ji z žepnim nožem prizadjal sedem zaboljajev v prsa, tako da je Novakova obležala v mlaki krvi in med prevozom v ormoško bolnišnico umrla. Morilec je sicer po dejanju pobegnil, vendar se je orožnikom posrečilo, da so ga že včeraj aretirali in oddali v zapore ormoškega sodišča. Lipovec, ki je svojčas služboval kot orožnik v Ivanjkovcih, si je hotel osvojiti Angelo Novakovo, ki je bila lepo dekle, pa ni bil uslišan, radi česar je potem izvršil grožen zločin.

Status quo. V smislu dunajske vremen-ske napovedi za danes, bo po večini oblačno, možnost neviht, od časa do časa dež, nekoliko hladneje, zapadni vetrovi. Meteoskcija »Peruna« priredi v slučajju lepega vremena v nedeljo 9. maja opoldne izlet v Pekre - Ruše, združen z vrtno veselico v gostilni Tomše v Pekrah. Vabljeni vsi člani in prijatelji motosporta.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Albaneževa in Königova lekarna.

Narodna gledališča

NARODNO GLEDALIŠČE.

Sreda, 5. maja, Zaprto.

Četrtek, 6. maja ob 15. uri »Punčke žive«. V okvirju »Protituberkulozne li-ge« Znižane cene. — Ob 20. uri: »De-žela smehljaja«. Znižane cene.

Petek, 7. maja: Zaprto.

Sobota, 8. maja ob 20. uri: »Školjka«. — Premiera.

Nedelja, 9. maja ob 15. uri: »Na ledeni plošči«. Znižane cene. — Ob 20. uri: Rdeči nageljni«. Znižane cene.

Putnikove novice

Putnikove novice. Jutri 6. maja vozi Putnikov avtokar preko Hoč in Reke na Pohorje, nepreklicno ob vsakem vremenu. Odhod ob 8. uri izpred hotela Orel. Na razpolago je še nekaj sedežev, ki jih interesi lahko dobijo, če se prijavijo še danes do 18.30 pri Putniku. Cena Din 35.— za osebo.

Putniške novice

Tatovi v minoritskem samostanu. Pred nekaj dnevi sta dva možakarja prišla k oo. minoritom in prosila vbogaj-me. Kmalu po njihovem odhodu so oo. minoriti opazili, da so bili okrađeni. — Zmanjkalo jim je precej perila z dvorišča. Takoj so obvestili mestno policijo, ki je skoro izsledila oba tatova, ki sta imela še vse ukradeno blago pri sebi. Tatova sta morala v zapore.

Ne pozabi naročnine!

Zadnje telefonične vesti

Bilbao v topniškem ognju

PARIZ, 5. maja. Že dva dni besni pri Bilbao srdita odločilna bitka. Borbe so neizprosne in je število žrtev na obeh straneh zelo veliko. Mesto je deloma pod topniškim ognjem generala Mole. Evakuacija se je pod pritiskom borb tudi včeraj pospešila.

NEURATH V AVDIENCI PRI EMANUELU III. NEMŠKI DVOMI GLEDE FRANKA. CARINSKA UNIJA IN VOJAŠKA ZVEZA MED RIMOM IN BERLINOM.

RIM, 5. maja. Nemški zunanji minister baron Neurath je bil včeraj pol ure v avdienci pri kralju Viktorju Emanuelu III., nakar je sledilo več kakor dveurno posvetovanje med njim in Mussolinijem. Danes popoldne se posvetovanja nadaljujejo. V dobro poučenih krogih pravijo, da se nanašajo nemško-italijanska posvetovanja na sledeče štiri točke: 1. Gospodar-sko sodelovanje. Italija in Nemčija trpita v enaki meri radi pomanjkanja deviz in sirovin. Gospodarstvo obeh držav naj se načrtno izgradi tako, da bo sledila tudi gospodarsko-politična okrepitev politične osi Rim—Berlin. 2. Španija. Glede špan-skega vprašanja je nastala majhna di-vergenca v nazorih, ker stavi Nemčija malo upanja na Franka, dočim je Mus-solini mnenja, da je treba za slučaj Fran-kovega poloma zasigurati časten umik z varstvom prestija. 3. Srednja Evropa. Av-strijo je treba tesneje prikleniti na os Rim—Berlin. Schuschniggov poskus, da bi z zibljanzem Prage in Budimpešte motil koncept Rima in Berlina, se mora na vsak način preprečiti. Z neke vrste carinsko

unijo med Nemčijo in Italijo naj bi se Avstrija izločila iz nevarnosti zone Pra-ga—Pešta. Četrta točka se nanaša na lo-carnska pogajanja in se je sprožilo tudi vprašanje nemško-italijanske vojaške zve-ze.

Iz Gornje Radgone

Brezsrčna mati. Te dni so ribiči iz Hrastja Moča lovili ribe v takozvanem murskem rokavu reke Mure. Med ple-nom so privlekli iz vode tudi mrtvo trau-pelce novorojenčka ženskega spola. Tru-pelce je bilo že v razkrajajočem stanju in precej zvito, na desni strani pod lopa-tico je imelo 5 cm dolgo in okrog 2 cm široko rano. O izredni najdbi je bilo ob-veščeno orožništvo v Radencih, ki je od-redilo prenos trupla v mrtvašnico h Kap-peli, kjer je bilo obducirano. Za brezsr-čno materjo je uvedena preiskava.

Dan pripravljenosti ima Sokolsko dru-štvo Gor. Radgona v četrtek dne 6. maj-nika t. l. združeno s prosiavo Djurdje-vega dne. Zbirališče oziroma zbor je ob 5. uri jutraj ob grajskem spomeniku. — Pokažimo, da smo Sokoli!

Marenberške novice

Novi komandir granične čete. Te dni se je mudil v Marenbergu novi koman-dir 66. čete granične čete kapetan I. kl. Slavohub Vrníševič, ki je prevzemal posle komandirja. Prišel je iz Bihača. — Dosedanji komandir kapetan I. kl. Apo-stolović Mihajlo je imenovan za ko-mandanta bataljona v Mariboru.

Osebnost. V Marenberg je prišel orožniški podnarednik Popara Maks iz Sv. Jurja ob Pesnici. V Dravograd je premeščen orožniški kaplar Haece Ivan.

Mali oglasi

Razno

OCVRTE PIŠKE, OCVRTI KOZLICEK

na praznik in vsaki dan porci-ja s salato Din 8.—, Tschel-ligijevo pivo v sodčkih, lju-tomerska kapijica pri Marici Pulko, prej Modrič, Tabor-ska ul. 29. 2357

DARILA

za materinski dan dobite po-cen in v veliki izbiri v bon-bonierji »ORIENT«. Dvořako-va 10. 2363

Posesi

HISA

z dvema parcelama v mestu na prodaj. Naslov v upravi. 2347

Prodaj

MEHKA SPALNICA, kompletina Din 1600.— kuhil-ja Din 650.— na prodaj. — Miklošičeva 6, mizarstvo. 2351

NOVA KOLESA,

poniklana in pokromana, mo-ška od Din 550.—, ženska od Din 590.— naprej, proda z ga-rancijo mehaničnega delavnica »Draksler, Maribor, Vetrinjska ulica 11. 2354

OTROŠKI VOZIČEK,

globok poceni na prodaj. Orožnova 7/1 2359

SPALNICE,

trde, gladke, politirane, zjam-čena izdelava od Din 4500.— naprej samo pri Novaku Vetrinjska 7, Koroška 8. 2361

Lokal

LOKALI

s postranskimi prostori, pri-pravnj za pisarne ali trgo-vino, na Aleksandrovi cesti 35, se oddajo s 1. septembrom. Pismene ponudbe na Miloš Oset, Glavni trg 23. 2349

LOKAL, NOVA ZGRADBA,

Kralja Petra cesta 72, Stu-denci oddam. — Vprašati Stroßmayerjeva 33. 2345

Sobo odda

LEPO OPREMLJENA SOBA solčna in zračna z razgle-dom na Pohorje in Kozjak, se odda. Uporaba kopalnice. Strossmayerjeva 28. II. nad-stropje, 9. vrata. 2183

ODDAM SOBO

s hrano ali brez. Erjavčeva ul. 12. 2288

PODSTREŠNO SOBO

prazno oddam. Praprotniko-va ul. 20. 2341

LEPO SONČNO SOBO

pri lišni posestnici do smrti dobi oseba, ki plača takoj pri merno vsoto. Ponudbe na up-ra-vo pod »Mir«. 2343

LEPO OPREMLJENO.

čisto, separirano in parketi-rano sobo oddam. Koroška cesta 99. 2348

SEPARIRAN.

opremljen kabinet v vili, Vil-sonova 13/I (Melje) oddam s popolno, dobro oskrbo s 15. majem. 2350

SOBO

s posebnim vhom in hrano oddam. Erjavčeva 14, Melje. 2353

SOBO.

lepo opremljeno z dvema posteljama oddam. Koseskega 29. 2350

Stanovanje

GOSPODA

Sprejem na stanovanje. — Čvetlična 35, vrata 6. 2342

KDO PLAČA STANOVANJE

za nekaj let, ali za celo živ-ljenje v naprej? Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Maribor-okolica«. 2341

ODDAM STANOVANJE.

Tvorniška cesta 24. 2352

Službo dobi

NATAKARICO

(plačilno), verzirano, pošteao in simpatično prejemem v trajno in dobro službo. Po-nudbe pod »Delavna« na upravo. 2358

KING-KAVARNA

išče dva prvovrstna natakar-ja za takoj. 2369

Za pomlad

za vsak denar
pravilno
protivrednost

KARO

čevlji

moški od Din **138**- naprej
damski od Din **122**- naprej
otročji od Din **39**- naprej

FOTOAMATERJI

Razvijanje,
kopiranje
in povečanje,
samo na

Lupex in Brovira!

Sedaj zelo znižane cene.

Drogerija **Ivan Pečar**, Gosposka ulica 11.

Pasajilnica

R. Z. Z. O. P.

MARIBOR, NARODNI DOM

USTANOVLJENA LETA 1882

Stanje hranilnih vlog nad
55 milijonov Din - Rezervni
sklad nad 11 milijonov Din

*

Sprejema hranilne vloge na knji-
žice in na tekoči račun ter jih
obrestuje od 3 do 5%

Slovniški prepir.

Pepček (pri izdelovanju domače nalo-
ge): »Kakšnega spola je prav za prav
»sluga?« Menda ženskega, ker se končuje
na a! in »vuga«, — »kuga« sta tudi žen-
skega spola.

Lojzka: Kaj šel! Moškega vendar, saj
sluga hlače nosi!

Ivanček: Vidva ne vesta nič! Srednjega
spola je. Premislita vendar: kadar naš šol

ski sluga pozvoni na koncu ure, vzdihne-
jo: Hvala Bogu zvonilo je!

Ponesrečen izgovor.

Kaznjenec v ječi (pazniku): »Prosim,
gospod paznik, ako pripeljejo mojega to-
variša Janeza Vetrha sem, recite mu, da
me ni doma, ker jaz tega falota ne morem
trpeti!«

Otvoritev nove trgovine

Vljudo naznanjam, da sem otvoril novo trgovino

z usnlatimi izdelki

Velika zaloga damskih torbic, aktovk, kovčegov, denar-
nic, listnic i. t. d. Potrudil se bom postreči z najboljšim
blagom po najnižji ceni. 2364

Za obilen obisk se priporoča s spoštovanjem

M. ŠTERBAL

MARIBOR, TRG SVOBODE 6,
zraven trgovine Radio - Starkel
in MELJSKA CESTA 2

Rdeče specialna vina

iz otoka VIS Din 12- 2346

L. Uhler. delikatesa, Glavni trg

STENICE in drugi mrčes, ki vas nadleguje v vaših
stanovanjih uničuje

Desinseksijski odd. MP Orožnova ul. 2/I,

Maribor

Jamčimo za diskretnost in uspeh. 1281

Nov letni železniški vozni red

STOPI V VELJAVO 22. MAJA 1937

10 letno nepretrgano izhajanje žepnega železniškega voz-
nega reda »PUTOVODA« je najboljši dokaz njegove
vrednosti. Nova letošnja izdaja izide iz tiska okoli 15. maja
in se lahko dobi v vseh knjigarnah in prodajalnah časopisov
za ceno Din 6-. Zahtevajte povsod »Triglav« družabne igre
po Din 2- do 6- komad. Ilustrirani katalog pošljemo na za-
htevo brezplačno. — Izdaja: »Triglav« tiskarski zavod Sava
Jankovič, Indija.

Velika izbira
najnovejših modelov dvo-
koles in otroških vozčkov na olinatih ležajih.
Igralni vozčki, motorji in šivalni stroji po naj-
nižji ceni. — CENIKI FRANKO!

»TRIBUNA« F. BATJEL
podružn. Maribor, Aleksandrova 26

Premog

za domačo kurjavo s a m o
Din 30- 100 kg

Branko Mejovšek

Tattenbachova 13 Tel. 24-57
2225

TRGOVCI!

Svoje blago priporočate najuspešneje in naj-
učinkoviteje v »Večerniku«, saj je ni
družine v Mariboru in bližnji okolici, ki ne
bi čitala »Večernika«.

OBRTNIKI!

Nudite delo? Iščete kupca? Potom malih
oglasov v »Večerniku« si lahko takoj
pomagate, saj je »Večernik« kot edini
obmejni slovenski dnevnik v vsem obmej-
nem ozemlju močno razširjen.

Gostilničarji!

Imate na razpolago specialitete, ki si jih za-
želi še tako razvajen želedec? Želite mnogo
gostov, katerim bi radi postregli s svojo iz-
borno kuhinjo, raznimi specialitetami ter
rujno kaptjico? Par vrstic v oglasnem delu
»Večernika« zadošča, da se zgne k Vam
na stotine žejnih ter lačnih Mariborčanov!

Hišni gospodarji in najemniki!

Imate stanovanje, ki bi ga radi dali v najem
ali morda sobo, ki bi jo radi dali v pod-
najem? Brž dobite interese s pomočjo
»Večernikovega« malega oglasnika, ki
ga v mestu in okolici povsod čita ter uvaža

◆ Kupuj svoje potrebščine pri naših inserentih! ◆

RANILNICA

DRAVSKE BANOVINE MARIBOR

Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso
svojo davčno močjo — Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno

Sprejema vloge in knjižice na tekoči račun
po najugodnejšem obrestovanju

Podružnica: CELJE nasproti pošte, pri
Južnoštajerska hranilnica